

BEHÇET ÇELİK

SOLUK
BİR AN

ROMAN

♥
CAN

BEHÇET ÇELİK
SOLUK
BİR AN

Can Yayınları 2048

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mart 2012

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com, Shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-07-1437-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

BEHÇET ÇELİK
SOLUK
BİR AN

ROMAN

Behçet Çelik'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Diken Ucu, 2010

Düğün Birahanesi, 2011

Dünyanın Uğultusu, 2011

Herkese Kadar, 2011

Gün Ortasında Arzu, 2011

Yazyalnızı / İki Deli Derviş, 2011

BEHÇET ÇELİK, 1968'de Adana'da doğdu. İlk öyküsü 1987'de *Varlık*'ta yayımlandı. *Yazılı Günler* ve *Virgül* dergilerini hazırlayanlar arasında yer aldı; pek çok dergi ve gazetede öykü, deneme ve çevirileri yayımlandı. 1989 yılında Akademi Kitabevi Öykü Başarı Ödülü'nü kazandı. *Gün Ortasında Arzu* (2007) adlı kitabı ile 2008 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Diken Ucu* (2010) ile 2011 Haldun Taner Öykü Ödülü'ne layık görüldü. *İki Deli Derviş* (1992), *Yazyalnızı* (1996), *Herkes Kadar* (2002), *Düğün Birahanesi* (2004) adlı öykü kitaplarının yanı sıra *Dünyanın Uğultusu* (2009) adlı romanı ile *Sınıfın Yenisi* (2011) adlı gençlik romanı yayımlandı.

www.behcetcelik.com

“Zamanede bir hal gelmesin başa.”

KUL HÜSEYİN

“Hep sarhoş olmalı. Her şey bunda; tek sorun bu. Omuzlarınızı ezen, sizi toprağa doğru çeken Zaman’ın korkunç ağırlığını duymamak için durmamacasına sarhoş olmalısınız.

Ama neyle? ...

Şarapla, şiirle ya da erdemle, nasıl isterseniz.

Ama sarhoş olun...

Ve bazı bazı, bir sarayın basamakları, bir hendeğin yeşil otları üstünde, odanızın donuk yalnızlığı içinde, sarhoşluğunuz azalmış ya da büsbütün geçmiş bir durumda uyanırsanız, sorun; yele, dalgaya, yıldıza, kuşa, saate sorun; her kaçan şeye, inleyen, yuvarlanan, şakıyan, konuşan her şeye sorun; ‘Saat kaç?’ deyin. Yel, dalga, yıldız, kuş, saat hemen verecektir yanıtı size: ‘Sarhoş olma saatidir!’ Zamanın inim inim inletilen köleleri olmamak için sarhoş olun durmamacasına!.. Şarapla, şiirle ya da erdemle, nasıl isterseniz...”

Paris Sıkıntısı, BAUDELAIRE
(Çeviren: Tahsin Yücel)

I

Esra'nın sol elindeki kâğıt mendille ön camdaki buğuyu silmek için uzandığını fark edince ayağını gazdan çekip hafifçe frene dokundu. Zamanı da durdurmak istedi sanki; aniden değil, usulca. Taner'in görüşünü kapatmamak için çene hizasından yukarı kaldırmadığı kolu, zarif parmakları, kalın kaşe kabanın altından hissedilen sıcaklığı (camdaki buğunun asıl nedeni bu olabilirdi), hızlı hareketlerle camı silerken salınan saçlarının yarattığı hafif rüzgâr... Belki bunlar da yeterdi; ama önündeki tuvale geri çekilip bakan bir ressam gibi arkasına yaslanan Esra'nın, iki saniye sonra sol üst köşedeki inatçı buğuyu fark edip yeniden cama uzanırken saldığı ılık soluğun yanağına değmesiyle Taner'in kalbi bir kuş olup ağzında bir süre çırpındıktan sonra uçup gitti. Zaman da tam o anda durdu. Bir an. Uzadı sonra, uzadıkça uzadı, daha da uzadı. İkinci bir zaman oldu, akıp giden zamanın yanında – paralel bir zaman. Akmayan, o anda durmuş, orada kalmış ama her daim şimdiki zamana paralel.

Yağmurun şiddeti arabayı hızlı sürmesine izin vermiyordu; sileceklerin çıkarttığı tekdüze ses eşliğinde boş caddelerden, hemen her kavşakta yanıp sönen sarı ışıklardan oluşmuş kutlama taklarının altından geçerek Esra'nın oturduğu apartmanın önüne kadar geldiler. Ara-

badan inerken, “Teşekkür ederim, zahmet oldu,” dedi Esra. Ne elini uzattı ne yanağını. Böyle bir âdetleri yok. Görüşürken, ayrılırken öpüşmezler; Yasemin’le Esra birbirlerine sarılırlar, Taner az öteden elini hafifçe kaldırır, Esra gülümser. Bu kez Esra’nın soluğunun yaktığı yanağını eliyle hafifçe sıvazlayarak Taner gülümsedi. Daha tam çıkmamışken yeniden daldı ikinci zamana. Yaptığının önemli bir şey olmadığını söylemeye çalıştı gözlerini kısıp ağız kenarlarını büzerek. Konuşamayacağını farkındaydı. Dikkatli olsalardı, göğüs kafesinden yükselen ritmik sesin Esra’ya teşekkür ettiğini duyabilirdi. Ah yağmur! Aynı ritimle durmaksızın düşüyordu damlalar, bütün sesleri bastırarak.

Esra hızla apartmanın girişindeki saçağa doğru koştu. Saçakta durup çantasından anahtarlığını çıkarttı. Arabanın yan camında süzülen irili ufaklı damlaların ardından Esra binadan içeri girene kadar baktı Taner. Dış kapıyı sıkıca örterken başını çevirir, belki el sallar, diye bekledi; bakmadı. Taner’in bir şeyler beklediğinin, gözünü kırpmadan kendisine baktığının farkında bile değildi.

Apartmentın girişindeki sensörlü lamba söndükten sonra da hemen çalıştırmadı arabayı, bekledi. Binadaki pencerelerin çoğunda ışık yoktu, Esra’nın komşuları çoktan yatmış, uyumuştular. Sabah erkenden yollara düşüp işe ya da okula gideceklerin yatma saati geçmişti. Sevişenler varsa, sevdiklerinin bedenini loş ışıkta görmeyi yeğlemiş; uykusu kaçtığı için yataklarında dönüp duranlar henüz umutlarını yitirmediklerinden, başuçlarındaki lambayı açmamış, ellerine kitap, bulmaca almadan yatak odalarına koydukları eski televizyonu yardıma çağırarakla yetinmişlerdi. Esra eve girmiş, girişteki lambanın düğmesine dokunmuş olmalı; bahçedeki yegâne çamın ıslak dallarına sarı bir ışık vurdu. Çamın iğnelerindeki su damlaları, yüzlerce minik ışık, Taner’i selam-

ladı. İşte o zaman çevirdi kontak anahtarını, el frenini çekip gaza dokundu. Yavaşça.

Hemen dönmek istemedi, ama gecikirse Yasemin merak edebilirdi. Yağmur hızından bir şey kaybetmemiş, alçak semtlerde sele, duvarlarda neme, caddelerde kazalara neden oluyordu. Zamanın durduğunu ise ondan başka hisseden yoktu.

Yasemin'e telefonda, "Yağmur çok güzel yağıyor, ben biraz hava alacağım, merak etme," dedi. Esra'yı evine bıraktığını söylemeye gerek duymadı. Nasılsa ikisinden biri öbürünü birazdan arar, yarım saat konuşurlar. Konuşacak bunca şeyi nereden bulduklarını sormayı yıllar önce bıraktı. Birbirlerine anlatacakları bitmez. İki gün önce görüşmüşlermiş, bu akşam beş-altı saat kaynatmışlarmış, hiç fark etmez.

Nereye gideceğini bilmiyordu. Şehrin her köşesi yeniydi onun için. Yıllardır gecenin bu saatinde, böyle bir yağmurda bir yerlere gitmemişti. İskeleyi yukarıdan gören lokantaların yanındaki çay bahçesini düşünmüşken yolda fikrini değiştirdi. Zaman durmuşsa geriye de sarılabilirdi. Az ilerideki parkın alt tarafındaki balıkçı barınağı gelmişti aklına. Denize daha yakın olurdu hem. Bu saatte orada çay da bulabilirdi. Buna ilişkin hiçbir deneyimi yoktu, ne de kulak dolgunluğu. İçgüdüsel bir şeydi.

Balıkçı barınağına gitmeyeli o kadar çok olmuş ki hesaplayamadı. Biraz da korktu bulacağı rakamdan. Duran zamanın içindeyken bile insan durmayan zamandan ürkebiliyor. Arabayı parkın girişine bırakıp barınağa doğru yürüdü. İslanmak hoşuna gitti, gecenin bu saatinde parkta olmak, denizde belli belirsiz ışıltılar, dalgaların sesi, önü sıra uzanan karanlık... Esra'yı düşündü; ne yapıyor şimdi? Telefonda Yasemin'le konuşuyor olabilir, belki de televizyonda seyredecek bir şeyler arıyordur. Yatmış da olabilir çoktan, uyumak üzeredir. Aklının ucundan Ta-

ner geçiyor, bu gece onu neden evine bıraktığını soruyor mudur? Ne kadar zorlasa da buna olumlu bir yanıt veremedi. Peki ya, zaman onun için de durmuş mudur camı silerken? “Ne oldu bana böyle?” diyor mudur o da?

“Her şey camı silmek için uzanmasıyla, soluğunu yanağımda hissetmemle başladı.” Hikâyeyi böyle anlatabilir Taner. Böyle bir şeyin tamı tamına başlangıç ânını bildiğini söyleyecek olsa (kime?) inanan çıkar mı? Kendi doğduğu ânı hatırlamak kadar saçma gelecektir herkese. Oysa tam da böyle olmuş gibi hissediyor. Bir an için ona da imkânsız geliyor sabit bir başlangıç noktasından söz etmek. Dönüp işaretler bakınıyor geçmişten. Aradığında bulmak o kadar kolay ki. Yeniden kurgulanmaya o kadar hazır ki hatıralar.

Şimdi de balıkçı barınağında denize bakarken bir dolu şeyi tartıp duruyor. Sadece yağmurun şiddeti, durakta taksi olmaması mıydı Esra’yı evine bırakmak istemesinin nedeni? Hem öyle, hem değil; baktığı yere göre değişiyor. Gecenin birinde durakta taksi olmaması tuhaftı. O anda yoksa bile az sonra boş bir taksi gelebilirdi. Telefona bakan adam da böyle demişti.

“Birazdan arabalardan biri gelir,’ diyorlar, ama boş ver, ben seni bırakayım,” dediğinde Esra’nın ikiletmeden kabul etmesi de tuhaftı. “Ne gerek var canım, az sonra yeniden ararız, olmadı yoldan geçen bir taksiye atlarım,” diyebileceksen, “Peki. Olur,” demiş, kibarlık edip, “Zahmet olmasın sana,” bile dememişti. Bunca zamandır bir kez bile onu evine bırakmayı önermeyen Taner’deki farklılığı sezmiş olabilir mi? Buna da olumlu yanıt veremiyor pek.

Hikâye iki türlü de anlatılabilir, ikisinin arasında fark yok. Denizin karanlık kımıltısına bakarken mutlak bir başlangıç ânı olduğuna, Esra cama uzanmasa her şeyin eskisi gibi süreceğine kalıbını basacak gibi oluyor Taner; peşinden böyle bir olasılığın ancak uydurulabilece-

ğinden hiç kuşkusu kalmıyor. Bu ikisi arasında gidip gelmekten yorulduğunda, ancak o zaman sezer gibi oluyor aralarında bir fark olmadığını. Hangisine inanırsa inansın, önemli olan bu değil... Her durumda Esra'yı düşünüp duruyor. O anda ya da daha önce. Birinci zamanda ya da ikincide. Her ikisi de hikâye, ikisi de gerçek.

Hava açtı ertesi sabah. Önceki gece gökyüzü su olup yere inmemiş gibi, belki tam da öyle olduğu için, ışıklar içinde uyandı şehir. Geceki yağmur yıkayıp yunmuştu her yanı, ışık bu yüzden daha parlak yansıyordu yollardan, binalardan, yüzleri asık bile olsa, insanlardan. Üç saat uyuyup uyumadığı halde Taner, hafta sonuymuş, sekiz-on saat uyumuş gibi dinç kalktı. Yalnızdı yatakta; Yasemin çoktan uyanmış, duşunu aldıktan sonra kahvaltı hazırlamaya girişmişti. Pencereden gördüğü göğün mavisine çarpıldı. Kalktı, alnını cama yaslayıp yandaki bloğun bahçesindeki kauçuk ağacının koyu yeşil yapraklarına, blokların arasından süzülerek geçen, uyku mahmuru çocukların doluştuğu okul servislerine baktı. Rüya mı görmüştü, dünya mı çok yumuşaktı, köşeleri kenarları oluşmamış mıydı daha, bulutsu bir kütle miydi henüz, karanlıkta ansızın parlayan bir ışık mıydı o mavilik yoksa? Bu maviliğin içine bu binaları kim ne zaman yapmıştı?

Banyonun kapısında Cem'le karşılaştı.

"Koca adam olmuşsun kerata," dedi.

Anlamaz gözlerle baktı oğlan. On altı senedir her gün görüyorsun beni, yeni mi fark ettin, dercesine. Sağ elini kaldırmadan bileğinden bükerek çok hafif salladı. Oğluna mı, kendine mi dedi, bilmiyordu o "Boş ver"i.

Duşta aklı başına gelir gibi oldu. Ne kadar tipik, ne kadar sıradandı her şey. Allasa da, pullasa da milyonlarca benzerinden hiçbir farkı yoktu. Tam yaşıydı, geç bile kal-

mıştı; bir kadının ona unuttuğu, belki de hiç bilmediği bir şeyleri hatırlatması kaçınılmazdı. Yasemin dışında en sık gördüğü kadın Esra'ydı; o olmasaydı işyerindeki genç kadınlardan biri alacaktı aklını başından. Esra'yı yeğlemesinin nedeni de açık değil miydi? Tehlikesizdi. İstese de ileri gidemez, karısının en yakın arkadaşı; delirip bir şeyler ima etse, açılrsa etse, Esra istemez. İşyerindekilere kafayı takacak olsa, bir yolunu bulurdu elbette.

Kurulanırken gözleri yaşardı. Önce içi acıdı, kendine acıdı, sonra acı, acıma azaldı, yerini geceki yağmura bıraktı. O an duşta düşündüklerinin hepsi laf salatası göründü gözüne, önceki gece zaman durmuştu, bunu yaşamıştı, o sebep bu sebep, varsın milyonlarca benzeri olsun, isterse olmasın, o an eşsizdi, o andan da, kendisinden de bir tane daha yoktu. Olmayacaktı. Bunları düşünüp duracağını, saatlerini, günlerini, haftalarını buna ayıracağını o an sezdi. İyi oldu; uzatmadı, "Neyse ne," deyip beceriksizce göz kırptı buğu kaplı aynadaki bulanık suretine. Aynada çok afili göründü bu hareket gözüne. Bir daha yaptı, bu kez olmadı, taklitti, sahteydi. Rulosundan kopardığı bir parça tuvalet kâğıdıyla aynadaki buğuyu silecekken vazgeçti.

"Çok geç geldin," dedi Yasemin.

"Bilmem," dedi, "Esra'yı bıraktıktan sonra biraz gezindim arabayla. Bir yerde açık bir çaycı gördüm. Saate bakmamışım."

Suçluluk duyması gerekiyorsa da duymuyordu. Onu suçlayan da yoktu ya; Yasemin öylesine, laf olsun, diye sormuştu. Soru kipinde bile sormamış, bir "mi" eklemeye gerek duymamıştı cümlesine. Yanıtını dinlememişti bile. Cem'in hem bir şeyler yemesini, hem de gecikmesini istiyordu.

"İkisini birden nasıl yapayım anne!" dedi Cem gülerek.

Hiç karışmazdı böyle durumlarda ama bu kez tutamadı çenesini.

“Yaparsın oğlum,” dedi, “bir bilsen o kadar çok şey yaparsın ki.” Dilerse zamanı bile durdurabileceğini söylemedi. Bu yaşta bilmesine gerek yoktu bunu; hoş, söylese de inanmazdı ya, günü gelince kendi başına öğrenecekti.

Dönüp bakmadı bile oğlan. Telaşla ağzına son bir lokma atıp daha yutmadan ayakkabısını giymeye başladı. Önce o çıkacaktı evden. Beş-on dakikaya kalmadan da öbür ikisi. Kahvaltı masası böyle kalacaktı arkalarında. Sabah düzeni buydu evlerinin. Kahvaltılıkların kapaklarını kapatacak, ama buzdolabına kaldırmayacaklar. Yasemin okuldan gelince bir şeyler atıştırdıktan sonra kaldıracak. Daha sonra Esra gelecek. Birlikte dışarı çıkmayacaklarsa bu masada oturup çay içecekler. Yasemin bir yandan yemek yapacak, Esra yardım edecek.

Esra'nın evinin sabah düzenini merak etti. Çalışmayan bir kadın, kaçta kalkar, ne yapar gün boyu? Bir ara sevgilisi vardı, ne oldu, sürüyor muydu acaba? Kıskançlık mı? Şimdiden?

İşe giderken yolda kendi kendine oyun oynadığına inandı; duş değildi sadece insanı ayıltan, trafik de pekâlâ görüyordu bu işi. Ne kalbi durmuştu ne zaman. Her şey bir gün önceki gibiydi. Dünün de, yarının da aynıydı bugün. Peki ya geceki hali? Bir gecelik bir şeydi o. Tek gecelik-delilik. Hiç yoktan iyiydi. Sol elini direksiyondan çekip cama uzattı, Esra'nın sildiği köşeye dokundu parmaklarıyla. Bu muydu akıllı hali? Parmaklarını silmek için torpido gözünden kâğıt mendil çıkarttı. Trafik ilerlemiyor gibiydi. Durup kalmıştı. Zaman zaman aklına gelen olasılığı düşündü. Ya hiç açılmazsa, en fazla kaç saat beklerdi? Kaç saat sonra arabayı bırakıp yayan yapıldak otobanda yola düşerdi? Önü sıra dizili araçlardakilerden önce yapmayacağı kesin. Arabasını terk edenler belli bir sayıya ulaştınca (kaç?), o da takılırdı peşlerine herhalde.

Bir yere yetişecekmişçesine hızlı adımlarla yokuşlar inip çıkarak sokaklara sapıp caddelerde kalabalıklara karşı olarak yarım saat kırk beş dakika yürüdükten sonra, bir parça sakinleşir gibi olunca, gözüne ilişen ilk yere, bir işhanının girişindeki daracık çayocağının sigara içen müşteriler için dışarı atılmış hasır kürsülerinden boş olanına çöktü. Kızlı erkekli bir grup vardı sağında; yakınlardaki üniversitede okuyor olmalıydı. İmrenerek baktı gençliklerine, gülüşüp koklaşmalarına, üzerlerine –iyi kıtam oturmamış iddialarına, ahkâmlarına, pozlarına, çallımlarına.

İşyerinde duramamış, kendini dışarı atmıştı. Gençleri görünce içini daraltanın ne olduğunu anlar gibi oldu. Özlem sanmıştı başta; yerinde duramayacağını anladığında, daha sonra da koşar adım kendini sürüklerken caddelerde, kaçtığıнын bu olduğunu düşünmüştü: özlemek. Ama değildi. Özleyememekten mustarıptı aslında. Esra'nın soluğunun geceki dokunuşu sadece bir dokunuş olsa, özleyeceği şeyler bulup çıkarırdı belleğın derinlerinden; tenin de, bedenın de belleğı var, iradeye bakmaz, takmaz arşivciliğı, dağınıklığı, ânında bulur çıkarır en olmayacak şeyi, en olmayacak zamanda, kasıp kavurur. Bir güzel özlersin sonra. İçin yanarak, yaşlar dökerek, iç çe-

kip sersemleyerek. Ya yoksa? İşte o zaman böyle olurdu. Sersem sepelek düşerdin sokaklara.

Dokunuştan başka bir şeydi. Gece boyu birinden uyanıp öbürüne dalıverdiği kısacık uykuların karanlığında, hatırlamadığı rüyaların gölgeleri arasında yönünü yöresini arar, topaç misali yatakta dönüp durur, ensesinden akan terler yastığı çarşafı sırlıslam ederken sezmişti bunu, şimdi dank ediyordu kafasına. Elinin ayağının tutmaması bundandı sabahtan beri, bütün hücrelerine sinen telaş, panik, tedirginlik, endişe. (Ah, ne çok kelime, biri yetse bari duyduklarını anlatmaya – anlamaya!)

Yok olmak gibi bir şeydi kapalı yerde kalmak, titreterek, titreşerek. Bütün bedenini hızla, giderek daha hızla dolaşan kanın akışı mıydı bu? Kimi geceler nedensiz kaçan uykularımızı kovalayan, takip edemediğimiz düşünceleri andıran bir salınım, devinim, çekilim? Kendini caddelere atıp içerideki bu hareketi dengelemek için bir yol bulamasaydı, bu akış onu yok edebilirdi. Olgunlaşır çatlayan meyveler geldi gözünün önüne. Balları sızardı çatladıkları yerden. Bal, elbette bal, kimseden çekinmesi utanması gerekmiyordu – kimseye anlatmayacaktı nasılsa. “O andan sonra ballandım, tadım yerine geldi, arttıkça arttı, arttıkça arttı, sonunda taşıtı,” demeyecekti.

Bazı şeyleri insanın bir başına yaşamasının da hoş yanları vardı böyle.

Yan taraftaki gençlerin art arda yaktıkları sigaranın da böyle bir işe yaradığını düşündü. İçki de bu yüzden içiliyordu, taşmasın diye; beden dediğimiz kılıfın çatlamaması için. Her zaman bal değildi insandan taşacak olan! İnsan çok zaman taşıyacağından fazlasını alıyor içine. Dertler, tasalar, sorumluluklar, düşünceler, kanaatler, akıllar, fikirler, önyargılar, son yargılar, imrenmeler, kıskanmalar, öfkeler, sevinçler... Sevişmelerin de çoğu bunun içindi. Bütün insanlık kültürü, yazısı, çizisi, bilimi,

katliamı, soygunu, talanı, hikâyesi içerideki akışın bedenden taşmaması için yapıp edilenlerden başka bir şey değildi. Kimseye anlatmayacağına göre en iddialı saptamaları yapmasında sakınca yoktu. Dünyayı sil baştan ya da yeniden keşfedebilirdi. Her şeyi her şeye benzetebilirdi; her şey başka bir şeyin nedeni ya da sonucu olabilirdi.

Kendi kendine konuşan deliler geldi aklına. Boşuna değildi onlara “çatlak” denmesi. Maazallah kendisi de böyle mi olacaktı bu gidişle? Yazsam, diye geçirdi aklından geçenleri, sızdırsam bir yolunu bulup; bu yaşına kadar kalkışmamışken, çatlamamak için mi eline kalem kâğıt alacaktı? Çatlarsa çatlasın, boş ver, deyip sağ eliyle havaya hafif bir tokat salladı. Yandaki gençlerden biri görmüşse, “Bu amca da çatlak ha!” demiş olabilirdi. O tarafa bakıp gülümsedi. Çatlak ama sevimli bir amca oldu. Hiçbirinin dikkatini çekmediğini görünce bir-iki tokat daha aşketti havaya.

Başkalarına çok dikkatli bakmayı oldum olası sevmeydi; odaklanmadan, öylesine sağa sola göz gezdiriyormuş gibi yaparak bir bakış aradı gençlerin gözlerinde. Sırtı dönük olan ikisi dışında sırayla hepsine baktı. Yerden bir şey alacakmış ya da ayakkabısını bağlayacakmış gibi eğilip o ikisinin de yüzlerini görmeye çalıştı. Yoktu. Aradığı bakış hiçbirinde yoktu. O bakışın nasıl bir şey olduğunu da bilmiyordu ya. Gecedeki beri dürtüp duran telaş bundandı. Hiç öyle bakılmamış, hiç öyle bakmamış biri, nereden bilirdi ki o bakışı?

Bu yüzden bilirdi. Hiç kimseye öyle bakmadığı, hiçbir zaman öyle bakılmadığı için, rastlayacak olursa, ânında tanırdu. Okuduğu onca kitap, seyrettiği onca film aradığı bakışın benzeriyle doluydu. Yeter miydi bunlar? Başka zaman olsa yeteceğini iddia edebilirdi. Neden yetmesin? Bunca insan bu deneyimi aktardılar birbirlerine; sanat, edebiyat, bilim bile, böylesi deneyimlerin aktarıl-

masından doğdu, gelişti. İnsan deneyim aktaran hayvan, iletişim bununla başlamış olmalı, yazının, edebiyatın icadı. Şimdi yetmiyor hiçbirisi, kuru söz, mugalata hepsi. Başka şeyler arıyor, başka nedenler. Büyülü bir şeyler. Geceki gibi; büyüğü bir değnek dokunmuşçasına.

Zaman biriken bir şey değil. Bir kırk-elli yıl daha yaşasa bilemeyebilir. Buna benzer bir şeyi daha önce yaşamadığını, böyle bakmadığını, böyle bakılmadığını bir anda anlıyor insan. Yokluğunu görüyor, eksikliğini biliyor; canı yanıyor. Belki de ilk önce kendi yangınına bakıyor öyle, alevlerdeki yansımasından tanıyor o bakışı, memnun olduğunu söylüyor, tanımamış olmak istemezdim deyip uzatıyor elini ateşin içine. Yine de kırk yıldır kimsenin kendisine öyle bakmadığını düşünmek kolay değil; genzi, gözü, her yanı yanıyor. Çoktandır anlamsız bulup yapmayı bıraktığı hesaplaşmayı sil baştan, tek kalemde yapıp çiziyor üzerini: Elde var sıfır.

Yeniden başlamak mümkün sanki; eldeki sıfıra bakarsan.

Sırtını duvara yaslayıp ayaklarını uzatıyor. Amcaya bak; lacivert ceketi kireç falan olacak şimdi. Karşiki binanın üzerinden yükselen güneş alınca vurunca gözlerini yumup başını da yaslıyor duvara. Amcanın keyfe bakın lan! Esra'yı düşünüyor, bu akşam değilse yarın akşam yine gelecek, bir-iki selamlaşma cümlesinden öte konuşmayacaklar (olsun!); ama onu görecek, sesini duyacak, belki masayı toplarken çok yakınından geçecek, çıplak kolu koluna değecek. Amca sevişip mi gelmiş ne çay içmeye, nasıl da gevşedi öyle? Kitap okumak için içeri kaçmayacak bu kez, öbürlerinin şaşkın bakışları altında onlarla kalıp televizyon seyredecek. Esra'nın tepkilerini seyredecek, ekrandakileri değil. Ne çok şey var öğreneceği onun hakkında. Bunca yıldır evlerine girip çıktığı halde hiç dinlememiş sanki anlattıklarını. Bölük pörçük

şeyler var aklında, bir araya getirip toparlayamıyor. Sahiden de hiç kulak vermemiş, dinlememiş. Böyle daha iyi; baştan başlayacak.

Amca duyacak şimdi, bu kadar yüksek sesle konuşmayın.

Sonra öğle oldu, gölgeler kısaldı, amca kendinde kalacak, işe dönecek güç buldu. Sakinleşmişti. Dükkânların vitrin camlarında kendini seyrederek yürüdü. Ellisine yaklaşmış bir amcaydı ama otuzların sonundaki bir ağabeye benziyordu. Kendine bakan, spora giden, yüzen, koşan adamlardan değildi ama gece hayatı falan da yoktu; yemeğe de çok düşkün olmamıştı hiçbir zaman, karaciğere yüklenecek kadar içki içmemiş, sigarayı on yıl önce bırakmıştı. Çok sıkıntılı da geçmemişti seneler. (Maşallahı vardı canım.) Esra beğeniyor muydu acaba onu? Hiç o gözle bakmış mıydı? Yasemin'le erkeklerden konuşurken, "Bak mesela," demiş olamaz mıydı, "Taner hiç yaşını göstermiyor." Yasemin'in de umurundaydı! Umurundadır yahu; kim ister kocaman göbekli, sarı-siyah suratlı bir koca?

Yasemin'le hiç konuşmadılar ama ikisi de Esra'nın evliliklerinde oynadığı rolün farkındalar. O olmasa boşanabilirlerdi. On yılın ardından tıkanmışlardı; ikisine de sıkınlık, bıkkınlık veren bir şeye dönüşmüştü birlikte sürdürdükleri hayat. Cem'in dünyaya gelişiyle atlattıkları birinci kriz dönemini, oğlanın çişiyile, kakasıyla, dişiyile, konuşmasıyla geçen bir beş yıl izlemiş, onun ardından ikinci kriz dönemi gelip çatmıştı. Birlikte bir şeyler yapmaktan hoşlanmıyorlardı. Yasemin'in gitmek istediği yerlerde Taner boğulacak gibi oluyor; evde otursalar (onun gitmek istediği yer olmuyordu pek, nadiren kendi istediği yerlerde bile gider gitmez sıkılıyordu) Yasemin'in cinleri

tepesine çıkıyordu. Ortak arkadaşlarıyla dışarı çıktıkları akşamlar Taner öyle çabuk, öyle kötü sarhoş oluyordu ki, böyle bir akşamın yinelenmemesi için zamanla Yasemin de aramamaya başladı eşi dostu. Oysa dışarıklık, insan canlısı biriydi, çok sıkılıyordu kös kös evde oturunca. Bir-birlerine bulaşıyorlardı, neden öyle yaptın, neden böyle dedin; bildik evlilik hikâyeleri, sıkıcı, bıktırıcı, kusturucu.

Tam o günlerde Yasemin'in liseden en yakın arkadaşı Esra kocasından boşanıp onların yakaya taşındı. Daha sık görüşmeye başladılar. Esra çalışmıyordu, Yasemin'in de okulu yarım gündü; yeniden döndüler lise yıllarına, kız kıza gezmeye, birlikte sinemaya, sergiye, alışverişe, şuna buna gitmeye başladılar. Başlarda Taner huylandı biraz, Esra'yı tanımıyordu; belki çapkın bir kadındı, ona ayak uydurabilirdi Yasemin. Bir zaman sonra durmadı bunun üzerinde. Akacak kan damarda durmazdı; kaldı ki epeydir boşanma fikrine alıştırmıştı kendini. Aralarında hiç konuşmamış olsalar da, epeydir Yasemin'in de aklından boşanma fikrinin geçtiğini tahmin ediyor, boşandıklarında nasıl bir hayatı olacağına kafa yoruyordu bazen. Öyle uzun boylu planlar, hesaplar yaparak değil, küçük krizlerin ardından, boğulacak gibi olduğunda – bir tür soluk alıp verme alıştırmaları. Doğru dürüst bir yanıt bulamıyordu boşanma sonrası hayatının neye benzeyeceği sorusuna; ama üzerinde çok durmuyor, sabahına da unuttuyordu zaten. Biraz da Yasemin'in Cem'e olan düşkünlüğüne güveniyordu. Anne babasının bütün hayatının böyle geçtiği geliyordu aklına; aşağı yukarı tanıdığı bütün evli çiftlerin – onların evliliği de giderdi kör topal böyle nasılsa.

Bir zaman sonra hafta sonları da, pazar günleri bile, evli çiftlerin bu çok kutsal günlerinde bile, Esra'yla Yasemin Cem'i de alıp bir yerlere gitmeye başladılar. Başlarda Taner'i de katmak istediler yaptıkları programlara, o

da birkaç kez katıldı ama pek tat almayınca, gitmek istemedi. Çay bahçelerinde, kafelerde, pastanelerde oturup laflamak ona göre değildi. Yan masadakiler, garsonlar, caddenin gürültüsü, denizden gelen pis koku; bir dolu şey rahatını kaçıyordu. Hele tanıdık birilerine rastlayıp havadan sudan konuşmak çoğu gün çok zor geliyordu. Şaşırtıcı olan, bunu şimdi fark ediyor; baştan itibaren Esra'nın varlığının o tanıdıkların verdiği rahatsızlığı vermemesiydi. Bir mim koydu buna. Sadece Esra'nın kurtarıcı rolünü sezmesi olamazdı nedeni. Bir şeyler vardı bunda. İşte şimdi çıkıyordu ne olduğu ortaya. Seviniverdi o ortaya tam olarak çıkamayan o şeyin varlığına.

Taner hafta sonu gezintilerine katılmak istemeyince, ona, "Sen de gelir misin?" demeyi bırakmadılar ama çok da ısrarcı olmadılar. Arada sırada Taner de birkaç saatliğine onlara katıldı bunun karşılığında. Dışarıda bir yerde kahvaltı yapacaklarsa onlarla gitti; ama karnı doyduktan sonra ya da sıkılınca kalkıp eve dönmesine ses çıkarmadılar. Konuşmadan, müzakere etmeden sözleşmişler, protokole bağlamışlar gibi. Varlığı da yokluğu da onlar için birdi belli ki. Başlarda Yasemin evli olduğu halde kocası olmadan sağa sola gitmekten sıkılmış olabilirdi; başka arkadaşlarıyla buluştuklarında onların kocalarının ya da karılarının gelmiş olduğunun altını ısrarla çizdiğini düşünürdü Taner. Zamanla neler yaptıklarından, kimleri gördüklerinden söz etmeyi bırakıp, "Öylesine gezdik işte, mağaza, vitrin baktık," demekle yetindi. Neredeyse Taner'in katılmamasından hoşnut gibi görünüyordu.

Bundan rahatsız olmak ne demek, çok mutlu oldu Taner. Koca bir günü ya da bütün bir öğleden sonrayla akşamüzerini evde yalnız başına geçirmek, dilediğince müzik dinleyip kitap okumak o kadar hoşuna gidiyordu ki, Yasemin'in, "Seninle konuşmamız gerek. Hayatımda

Behçet Çelik, son dönem edebiyatımızın, kendine özgü bir yazın dünyası yaratmış önemli isimlerinden biri.

Son yılların en dikkat çekici yazarlarından Behçet Çelik'in yeni romanı *Suluk Bir An*, yazarın önceki kitaplarından izler taşıyor; bireyin yalnızlığı, dış dünya ile zamanın insanın üzerinde yarattığı baskı, iletişimsizlik ve hiç dinmeyen boşalık duygusuyla iç içe geçmiş, her durumda kendisine bir yol çizebilen yaşama isteği... *Suluk Bir An*, sıradan, açık ve anlaşılır görünen hayatlarımızın gerçekte nasıl bir iç karmaşa taşıdığını anlatıyor.

Herkesin yürüdüğü yoldan yürümenin daha sorunsuz ve kolay olacağı umuduyla hayati konulardaki seçimlerini yapmış olan Taner'in, hiç beklemediği bir anda, ummadığı bir solukla altüst olan dünyasını tanıyoruz *Suluk Bir An*'da. Behçet Çelik, Taner'in hikâyesinden yola çıkarak zamanın ve aşkın uğultusuna kulak kabartıyor.

İkili ilişkilerin kırılganlaştığı, yaşama inancın pamuk ipliğine bağlandığı o "soluk an"ları büyük bir başarıyla anlatıyor Behçet Çelik. En çözümsüz sorunların yine böyle soluk anlarda çözüme kavuşabileceğini de unutmuyor. *Suluk Bir An*, kusursuz, akıcı bir Türkçeye yazılmış, tadına vara vara okunabilecek bir roman.

ISBN 978-975-07-1437-5

9 789750 714375